

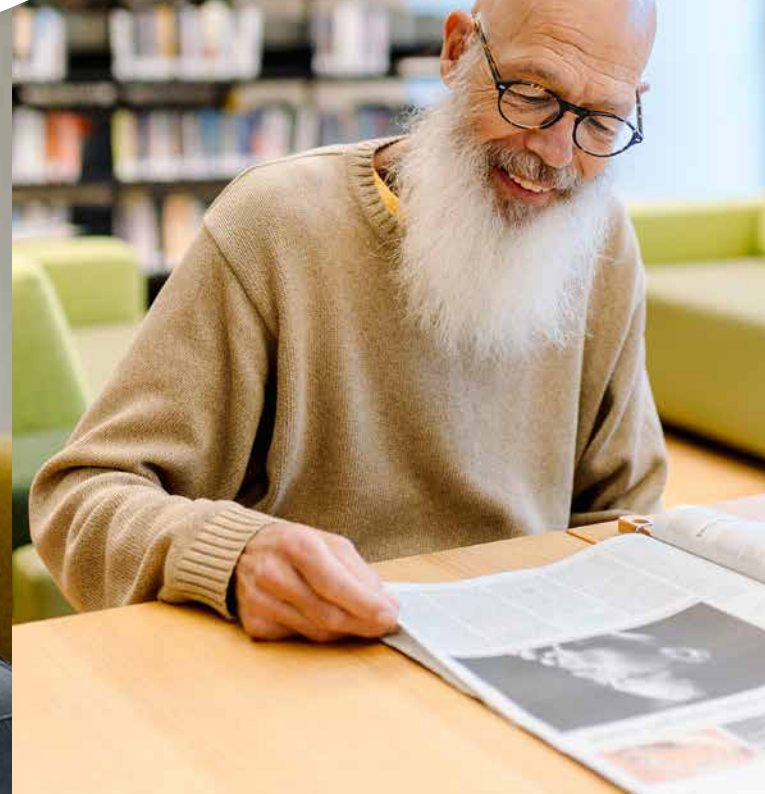
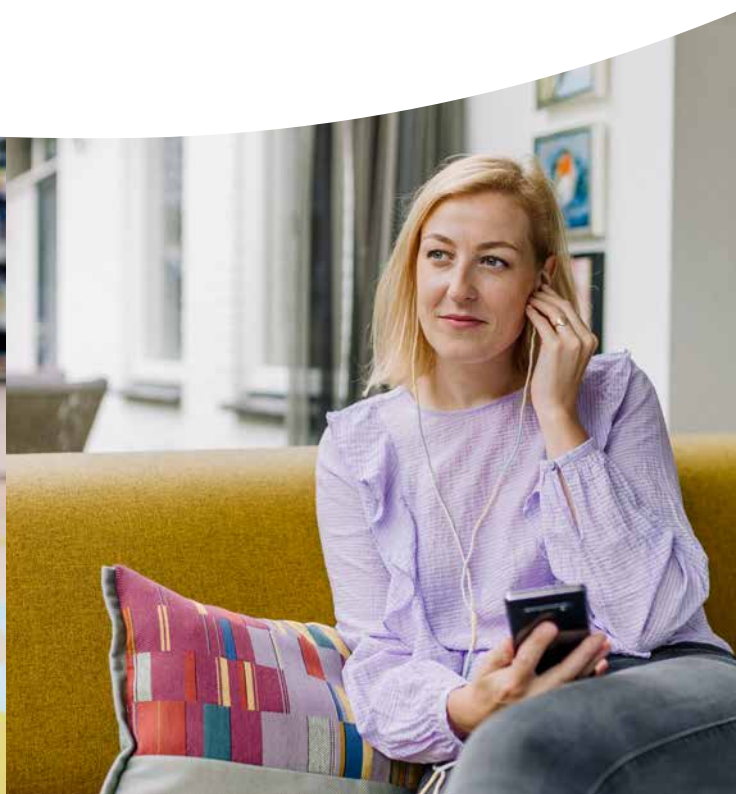
Jaarbeeld

De bibliotheek van iedereen

Leeswijzer

Het jaarbeeld van 2021 is een dynamisch document. Bijna net zo dynamisch als onze bibliotheken, die het afgelopen jaar – ondanks de beperkende coronamaatregelen – weer honderden activiteiten hebben georganiseerd, duizenden bezoekers hebben verwelkomd en ontelbaar veel likes kregen. Helaas kunnen we niet alle mooie projecten, bijzondere samenwerkingen en enthousiaste reacties van leden, bezoekers en partners opnemen in dit jaarbeeld. In plaats daarvan zijn illustratieve voorbeelden uit het hele werkgebied opgenomen om een indruk te geven van de veelheid en variatie aan activiteiten van onze bibliotheken. Voor de verdieping zijn links naar websites en filmpjes aangebracht. Wie meer wil weten, hoeft maar te k(l)ikken!

Inhoudsopgave

De bibliotheek van iedereen >

De bibliotheek van...

baby's en peuters >

kinderen >

jongeren >

volwassenen >

het onderwijs >

de samenleving >

De bibliotheek in cijfers >

Navigatie

Deze button brengt je terug naar deze inhoudsopgave

Ga naar pagina >

Met deze button navigeer je binnen dit jaarbeeld

Oranje onderstreepte links verwijzen naar meer informatie online

De bibliotheek van iedereen

Alsjeblieft, hier zijn de sleutels van de bibliotheek. Wij geven ze je graag, want de bibliotheek is voor en vooral ván iedereen. Bepaal zelf welke sleutel je gebruikt. Open de deuren van onze fysieke en digitale ruimtes om te ontmoeten, leren en ontdekken. Of gebruik de bibliotheek als plek om je eigen verhaal te vertellen. We nodigen jou en iedereen in de regio uit om een sleutel te pakken en je wereld te vergroten.

Als bibliotheek zijn we aanjager van persoonlijke ontwikkeling. Wie op zoek is naar nieuwe kennis, verdieping en ervaringen wordt door de bibliotheek volop uitgedaagd. We zetten ons, samen met partners, in voor een samenleving waarin iedereen taalvaardig is, digitaal mee kan komen en de kans heeft zich een leven lang te ontwikkelen.

Dit doen we met deskundige medewerkers en vrijwilligers, een rijke collectie en aansprekende, innovatieve dienstverlening. Binnen de muren van de bibliotheek, maar steeds vaker ook daarbuiten. Toegankelijk zijn voor iedereen kan en hoeft niet altijd in de vorm van een bibliotheekgebouw. Met online dienstverlening zorgen we ervoor dat de bibliotheek altijd

voor iedereen beschikbaar is. De digitale bibliotheek en onze eigentijdse bibliotheekvestigingen zullen elkaar steeds meer vinden en versterken.

Dat was zichtbaar in 2021, waarin lockdowns en andere beperkende coronamaatregelen onze dienstverlening wederom beïnvloedden. Door de ervaring

van 2020 schakelden onze medewerkers echter vlot tussen fysieke en online dienstverlening. En creëerden ze steeds vaker een hybride aanbod, waarbij on- en offline activiteiten elkaar aanvulden. Het is dan ook in belangrijke mate aan hen te danken dat we onze maatschappelijk-educatieve rol ondanks alles op creatieve wijze hebben kunnen invullen. Dat onze leden en andere gebruikers van de bibliotheek er blij mee waren, lieten ze blijken door complimenten, soms kleine cadeautjes en een stroom aan bezoekers zodra het weer mocht. Erkenning van de bibliotheek als essentiële organisatie kwam tijdens de laatste lockdown: waar velen hun

deuren helaas moesten sluiten, mochten de bibliotheken open blijven.

Erkenning was er dit jaar ook in de vorm van het kwaliteitscertificaat van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal dat we na een intensieve audit behaalden. Dit betekent dat onze organisatie aan alle kwaliteitsnormen voldoet die gelden voor bibliotheek- en cultuurorganisaties. Belangrijke onderdelen van de toetsing waren het maatschappelijke effect en de toekomstbestendigheid van de organisatie. Hierop scoorden we overtuigend.

In 2022 hopen we onze programmering in en buiten de bibliotheek weer over de volle breedte te kunnen uitvoeren, en zo de verbinding met de inwoners van de provincie Groningen te bestendigen en

versterken. Landelijk is er de ambitie om van 4 miljoen volwassen *leden* naar 8 miljoen *gebruikers* te gaan. Iets waar wij als Biblionet Groningen graag aan bijdragen. De bibliotheek is er immers niet alleen voor leden, maar voor iedereen. Voor het gezin dat meedoet aan het voorleesuurkje, het echtpaar dat samen een computer-cursus volgt, de jongere die er zijn huiswerk maakt en de student die onze gratis digitale bronnen raadpleegt. Allen hebben zij een band met de bibliotheek en elk contact is een kans om hen voor het bredere aanbod te interesseren. Zodat iedereen die dat wil zich met behulp van de bibliotheek een leven lang kan ontwikkelen. Ook in 2022 bieden we iedereen de mogelijkheid om de bibliotheek te gebruiken als podium, werkplaats en plek voor ontmoeting om met en van elkaar te leren.

Pak jouw sleutel en wees welkom!

Rachel van den Hoogen
Bestuurder

De bibliotheek van baby's en peuters

Creëren van een taalrijke omgeving

In de bieb

- BoekStart • gratis lid
- voorlezen

meer in de bieb >

Buiten de bieb

- kinderopvang • BoekStartdag
- VoorleesExpress

meer buiten de bieb >

Online

- voorleesuurttjes
- inspiratie

meer online >

In de eerste duizend dagen van hun leven maken kinderen een enorme ontwikkeling door, die het fundament legt voor de rest van hun leven. Naast de aangeboren talenten van elk kind heeft zijn omgeving grote invloed op zijn ontwikkeling. Vanuit de bibliotheek stimuleren en ondersteunen we ouders, kinderopvang en vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) bij het creëren van een taalrijke omgeving, zodat elke baby zich kan ontwikkelen tot een taalvaardige peuter.

Samen een boekje lezen is gezellig; het versterkt de band tussen kinderen en ouders. En kinderen die als baby zijn voorgelezen, zijn later beter in taal. Ouders kunnen dus niet vroeg genoeg beginnen met voorlezen, en dat stimuleren we graag. In alle Groningse gemeenten werken we met **BoekStart**: het programma dat kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders van boeken laat genieten. Als een baby ongeveer 3 maanden is, krijgen de

ouders van de gemeente een BoekStart-waardebond. Hiermee kunnen ze hun baby gratis lid maken van de bibliotheek en een goedgevuld BoekStartkoffertje ophalen. In onze vestigingen is een ruim aanbod voor de allerkleinsten, variërend van boekjes en spelletjes tot activiteiten waar (groot) ouders samen met hun dreumes aan mee kunnen doen. In 2021 werden 911 baby's na de ontvangst van het BoekStartkoffertje ingeschreven als lid van de bibliotheek.

We werken samen met consultatiebureaus om gezinnen een goede 'taalstart' te geven. In 2021 waren onze BoekStart-coaches wekelijks op 14 locaties aanwezig (als dat vanwege de coronamaatregelen mocht) om met ouders in gesprek te gaan en voorleesondersteuning te bieden. Op die manier kreeg de bibliotheek een vertrouwd gezicht. Vooral laagtaalvaardige ouders weten hierdoor makkelijker de weg naar de bibliotheek te vinden.

We ondersteunen maar liefst 200 kinderopvanglocaties (= dagopvang, speelzaal en VVE) in onze provincie,

onder andere met **BoekStart in de kinderopvang**. Dit programma bestaat uit scholing van pedagogisch medewerkers tot voorleescoördinator, het creëren van een aantrekkelijke leesomgeving, advies over voorlezen en het stimuleren van ouders om thuis ook voor te lezen.

Een andere manier om boekjes en (voor)lezen ook thuis een plek te geven is de VoorleesExpress. In 2021 lazen vrijwilligers – onder andere van Humanitas – via de VoorleesExpress voor in 63 gezinnen in de gemeenten Eemsdelta, Oldambt, Westerkwartier en Westerwolde. Vanwege de anderhalve meter regel weken sommigen uit naar een online voorleesuurkje of naar de tuin. Dat bood ook weer kansen om in gesprek te gaan over alles wat er buiten te zien is en zo de woordenschat uit te breiden.

Ook voor andere activiteiten richtten we onze blik naar buiten. Dit jaar was er voor het eerst een Nationale BoekStart-

dag. Onze medewerkers trokken erop uit om op het plein, in de tent en op het strand voor te lezen aan de allerkleinsten. Hiermee brachten we de bibliotheek waar de mensen zijn en bereikten we weer nieuwe kinderen en ouders.

Samen met Staatsbosbeheer zetten we meerdere taalwandelingen uit. Het **verhalenpad in Sellingeren** dat door tientallen opa's en oma's, gezinnen en peutergroepen werd gelopen, was corona-proof én gezellig.

Online

Vanwege de coronamaatregelen moesten dreumesactiviteiten in de bibliotheek helaas vaak worden afgeblazen. Als alternatief lezen we voor via Facebook Live. 's Avonds voor het slapengaan vanuit een met lichtjes versierde bibliotheek, en in de ochtend zodat er ook door de kinderopvang kon

worden meegekeken. Dit jaar streamden we 36 voorleesuurttjes; soms werd er via 500 schermen tegelijkertijd meegekeken! Vooral de voorleesuurttjes tijdens de **Nationale Voorleesdagen** trokken veel kijkers. Voor de Voorleesdagen maakten we ook een digitale inspiratiebox voor de kinderopvang en het basisonderwijs, waarvan ons zelfgemaakte **Coco-liedje** meer dan 22.000 (!) keer

werd bekeken. Verder boden we ouders het hele jaar door **inspiratie en tips** via [Biblionetgroningen.nl](https://www.biblionetgroningen.nl), zoals voorleesfilmmpjes, en voor leden de verhalen van Boekenroosje. Ook 'na corona' blijven we online actief!

De bibliotheek van kinderen

De wereld ontdekken

- leren door doen
- een fijne plek
- hybride programmering

[meer in de bieb >](#)

- de Bibliotheek op school
- Kunstkoffer
- Voorleestent

[meer buiten de bieb >](#)

- BiebLab
- Vakantielezen de thuiseditie

[meer online >](#)

Kinderen zijn tot hun 18e gratis lid van de bibliotheek. Met hun pas lenen ze boeken, e-books, luisterboeken, games, films en tijdschriften. Daarnaast kunnen ze meedoen aan activiteiten, zowel in de bibliotheek als erbuiten. Al doende ontdekken ze nieuwe dingen, vergroten ze hun wereld en ontwikkelen ze hun 21e eeuwse vaardigheden. Ook kinderen die nog niet lid zijn van de bibliotheek zijn welkom bij alle activiteiten.

In de bieb

Wij geloven in leren door doen. Daarom organiseren we voor kinderen allerlei activiteiten waarbij ze spelenderwijs een heleboel leren. [Knutselmiddagen](#), kwissen, ontwerpwedstrijden, kookworkshops,

een aardbeienfestival, spelletjesavonden, knipselgedichten maken: je kunt het zo gek niet bedenken! Hiermee prikkelen we hun creativiteit en fantasie, en dagen we hen uit oplossingen te verzinnen, samen te werken en vooral lekker bezig te zijn. We vinden het belangrijk dat de bibliotheek een fijne plek is, waar kinderen zich thuisvoelen. Dat maakt de stap naar het lenen van een boek een stuk kleiner... Ook is er in 3 Groningse bibliotheken een eLAB waar kinderen onder andere leren programmeren en zich op het gebied van

techniek kunnen ontwikkelen. Waar mogelijk zetten we in op hybride programmering. Zo werd het voorleesfeest met schrijver Tjibbe Veldkamp in Bibliotheek Winschoten ook live gestreamd, zodat kinderen en ouders in de hele provincie konden meegenieten.

In de extra lange kerstvakantie tijdens de laatste lockdown wisten nog meer kinderen dan anders de bibliotheek te vinden. Het Jeugdjournaal kwam speciaal naar het noorden [om er verslag van te doen](#).

> "Het is hier echt gezellig. En je kan ook leuk vrienden maken." *Tusem, 10 jaar*

Buiten de bieb

Kinderen kunnen niet alleen terecht in een van onze 34 vestigingen, maar vaak ook in een schoolbieb. 172 basisscholen in de provincie Groningen, waarvan 7 in het speciaal onderwijs, werken met het landelijke programma [de Bibliotheek op school](#). Hiermee slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en is er op school én thuis dagelijks aandacht voor leesplezier en mediawijsheid. Dat doen we met deskundige lees- en mediaconsulenten, inspirerende boeken en een goede digitale lees- en leeromgeving. Via de Bibliotheek op school lenen kinderen op

school boeken en doen ze mee aan onder andere [Vakantielezen, Scoor een Boek!](#), [de Nationale Voorleeswedstrijd en De Uitdaging](#). In 2021 hebben we deze programma's vanwege de coronamaatregelen veelal digitaal aangeboden; zo sloten we Scoor een Boek! niet af met de gebruikelijke sportdag, maar met een [online quiz](#).

> "De kinderen hebben geknutseld, gedanst, een mindmap gemaakt en nog meer.

De introductie tijdens het beeldbellen was erg leuk. Wat een verbaasde, blij gezichten! Ook kreeg ik van een moeder een filmpje van een ouder broertje dat zijn zusje voorlas. En dat alles door jullie mooie gevulde tassen en prachtige filmpjes. Geweldig!"

leerkracht Feikje van Dijk van cbs
Remmelt Booy over Vakantielezen

> "We gaan met meerdere scholen in een nieuw kindcentrum en van de leesconsulent heb ik een heel goed voorstel gekregen voor de inrichting van de Bibliotheek op school. Ze hebben overal rekening mee gehouden: kleuren, frontale plaatsing en vooral aantrekkelijk voor de kinderen."

Jan-Willem, directeur kindcentrum

Daarnaast creëerden onze bibliotheken samen met partners unieke lokale projecten voor kinderen. In de gemeente Stadskanaal bezochten we 14 scholen met de **Kunstkoffer**, een samenwerking tussen de bibliotheek, de gemeente, **KunstwerkT** en Welstad. De koffer was gevuld met lesmateriaal en echte kunstwerken van plaatselijke kunstenaars. Na de les gingen de leerlingen zelf kunst maken. De scholen selecteerden de mooiste kunstwerken voor exposities in Bibliotheek Musselkanaal, Bibliotheek Stadskanaal en het gemeentehuis.

Een bijzondere activiteit was onze **inzamelingsactie voor het Beatrix Kinder-**

ziekenhuis, samen met Biblionet Drenthe, Fers en Forum Groningen. Aanleiding was het boek 'Loep en de Pyroman' van de Groninger Allart Hakvoort, dat door de noordelijke bibliotheken is ingekocht. Een deel van de opbrengst van 'Loep' plus donaties van inwoners leverde maar liefst € 6.448 op. Tijdens een **live-uitzending** over het belang van voorlezen overhandigden we de cheque, zodat ieder kind ook als het ziek is voorgelezen kan worden.

Een welkome onderbreking tijdens de lockdowns was het leerzame **Egelpad in Sellingen**. De reacties op deze activiteit waren zo positief, dat we er in de zomer een nieuwe invulling aan gaven: het

Gruffalopad. Ook de Vakantie Voorleestent die in de zomer in diverse gemeenten werd opgezet was een geslaagde activiteit voor het hele gezin.

> "Wat een leuk wandelpad hebben jullie gemaakt! Vanochtend hebben wij de wandeling gemaakt. Wij hebben ervan genoten, wat een goede informatie en leuke opdrachten. Bedankt! We hebben ook genoten van de andere dieren en andere dingen die we daar konden zien."

een ouder uit Bedum

› *Tweede Kamerlid Wieke Paulusma kwam een avond kijken bij de Voorleestent. Ze was zichtbaar onder de indruk van de zomeractiviteiten en de verbinding die de tent brengt in een wijk. Via Twitter schreef ze:*

"En 't klinkt zo simpel: 'in de zomermaanden werken wij door'. Maar wat een verschil maken jullie ermee."

Zelfs in de herfst werd er nog buiten voor-gelezen: geïnspireerd door het Sloveense programma 'Library under the treetops' lazen onze collega's bij het vallen van de avond onder een verlichte boom voor aan een warm ingepakt publiek van kinderen en ouders.

Hét online platform van Biblionet Groningen voor kinderen is BiebLab. Met BiebLab experimenten, lezen en onderzoeken we, en maken we series, raadsels en kwissen. Zo brengen we de bibliotheek ook bij de kinderen thuis. BiebLab is een groot succes. Op [YouTube](#) heeft het kanaal bijna 1.000 abonnees, de achter-de-schermen-filmpjes op [Instagram](#) hebben 271 volgers en op [TikTok](#) kijken 20.584 volgers mee. In 2021 maakten we 50 livestreams voor zo'n 1.500 deelnemers, de video's op YouTube zijn 28.393 keer weergegeven en TikTok is geëxplodeerd: de filmpjes kregen 272.997 likes en zijn 6,8 miljoen (!) keer bekeken. Inmiddels is BiebLab in Biblio-

theek Veendam (waar de opnamestudio is gevestigd) ook een fysiek platform aan het worden, waar kinderen zelf workshops en activiteiten kunnen organiseren.

Met het door Biblionet Groningen ontwikkelde [Vakantielezen - de Thuiseditie](#), dat door bibliotheken in heel Nederland is overgenomen, deden dit jaar 4.945 teams mee. 12.832 kinderen en ouders deden in de zomervakantie samen 16.941 opdrachten en maakten zo heel wat leeskilometers. Alleen al de 6 verhalen waren goed voor 110.258 (voor)leesminuten!

De bibliotheek van jongeren

Ondersteunen in de ontwikkeling

- studieplek
- maatschappelijke stage

[meer in de bieb >](#)

- de Bibliotheek op school
- Challenge the future

[meer buiten de bieb >](#)

- digitale bronnen
- gamen

[meer online >](#)

Zo rond hun 12e ondernemen jongeren steeds meer

zonder hun ouders en dat betekent ook dat ze zelfstandig gebruikmaken van de bibliotheek. Met ons aanbod voor jongeren willen we hen ondersteunen in hun ontwikkeling. We bieden hen een plek om (samen) huiswerk te maken en te studeren, elkaar te ontmoeten, hun kennis te verdiepen en zich te ontwikkelen tot betrokken, (digi)taalvaardige volwassenen.

Eerder namen hun ouders hen mee naar de bibliotheek, nu komen ze zelf om materialen te lenen. Om hen wegwijs te maken ontwikkelden we **Escape the Bieb**, waarmee brugklassers in de bibliotheek met een tablet al speurend ontdekken hoe ze boeken en andere informatiedragers kunnen vinden en gebruiken. Huiswerk maken in de bibliotheek, samen of alleen, gebeurt steeds vaker. In 2021 organiseerde Bibliotheek Hoogezand zelfs **huiswerk-**

begeleiding in samenwerking met KOMonderwijs en Onderwijsbegeleiding Oost-Nederland. In Bibliotheek Veendam startten 19 jongeren met hun **maat-**
schappelijke stage: het organiseren van activiteiten voor leeftijdgenoten. En in Bibliotheek Appingedam ontstond een community rondom tabletop role-playing games, waarvoor we samen met de deelnemers de programmering vormgeven.

Buiten de bieb

Structurele aandacht voor leesbevordering en leesplezier werkt preventief tegen laaggeletterdheid. In de provincie Groningen ondersteunen we 12 scholen voor voortgezet onderwijs met de Bibliotheek op school VO, maar ook andere scholen maken gebruik van ons aanbod. Zo startten 13 scholen in 2021 met de voorleeswedstrijd **Read2Me!** en deden 3 scholen mee aan **De Weddenschap**, ondersteund door **regiocoach en stadsdichter Myron Hamming**. Ook leveren we op verzoek maatwerk.

Naast leesbevordering steken we in op 21e eeuwse vaardigheden, onder andere met de serious game Challenge the future. Door verschillende levels in de **bijbehorende app** te spelen, ontwikkelen jongeren innovatieve oplossingen voor echte vraagstukken uit de maatschappij. In 2021 werkten zo'n 150 leerlingen aan challenges. Jimmy's Eemsdelta vroeg hen om **suggesties om eenzaamheid aan te pakken**, Northern Netherlands Plastic Foundation wilde plastic materialen vervangen door duurzaam materiaal, Marketing Stad Appingedam betrok leerlingen bij de ontwikkeling van een Beleefpas, het SSPB vroeg om ontsmetunits voor op de bouwplaats en de leerlingen dachten na over hergebruik van zeecontainers.

> *"Ik vond het interessant om het boek te lezen en er daarna iets over te vertellen in een trailer. Leuk om te doen."*

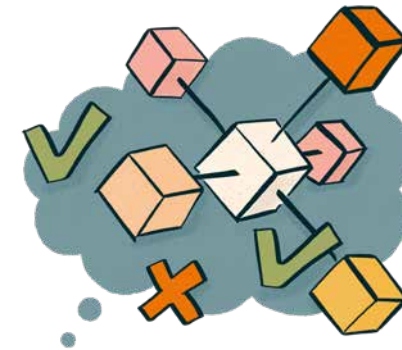
Rosalie, leerling Theda Mansholt College, over De Weddenschap

> "Read2Me! is een leerzame manier van leesbevordering voor iedereen. De leerlingen komen in aanraking met boeken van verschillende auteurs.

En als docent leer ik ook van mijn leerlingen, doordat ze voorlezen uit boeken die ik nog niet ken. Sommigen moeten even een drempel over om voor de klas voor te lezen. Als dat lukt, is dat een mooie ervaring die extra voldoening geeft."

Bert Hensema, docent Dollard College

Online

Online kunnen jongeren gebruikmaken van de **bronnen** van de bibliotheek. Een deel is openbaar, zoals de **inspiratiepagina** voor werkstukken en presentaties. Voor andere is een bibliotheekaccount nodig, bijvoorbeeld om te **oefenen voor het theorie-examen**. Ook spannen we ons in om jongeren online te boeien en binden. Ze doen regelmatig mee aan de Minecraft Challenges en de game-middagen op YouTube van BiebLab. De online **Democratiequiz** in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen was eveneens op een jong publiek gericht.

De bibliotheek van volwassenen

Ontmoeten, leren en ontdekken

In de bieb

- informeel leren
- Informatiepunt Digitale Overheid

[meer in de bieb >](#)

Buiten de bieb

- ontdekkingswandelingen

[meer buiten de bieb >](#)

Online

- de online Bibliotheek • Tweede Kamerverkiezingen • Boekeloere

[meer online >](#)

In onze bibliotheken werken we met het door onszelf ontwikkelde Gronings bibliotheekconcept: de bibliotheek van ontmoeten, leren en ontdekken. Deze bibliotheek biedt ruimte aan de collectie en aan activiteiten. Er zijn zitjes, lees- en computertafels, print- en kopieerfaciliteiten, werk- en studieplekken en afgescheiden ruimtes voor groepsactiviteiten zoals lezingen en cursussen. Hoewel niet elke bibliotheek ruimte heeft voor **alle maatschappelijk-educatieve dienstverlening**, streven we naar een compleet aanbod op redelijke afstand van elke inwoner in ons werkgebied.

In de bieb

Biblionet Groningen wil er, samen met partners, voor zorgen dat iedereen taalvaardig is, digitaal mee kan komen en zich

een leven lang kan ontwikkelen. Dat elke inwoner van de provincie Groningen kan kennismaken met literatuur en cultuur. Dat mensen elkaar kunnen ontmoeten en met en van elkaar kunnen leren. Om dit te bereiken, zorgen we voor aantrekkelijke bibliotheekvestigingen, een actuele collectie met 444.481 boeken, films, games, tijdschriften en dvd's, en organiseren we **activiteiten**. Deze activiteiten zijn zowel

toegankelijk voor onze leden als voor andere belangstellenden. Inwoners kunnen hun basisvaardigheden versterken met Klik&Tik, Digisterker en het nieuwe **Digi-vitaler**, in het eLAB, en in één van de 20 Taalhuizen in onze bibliotheken.

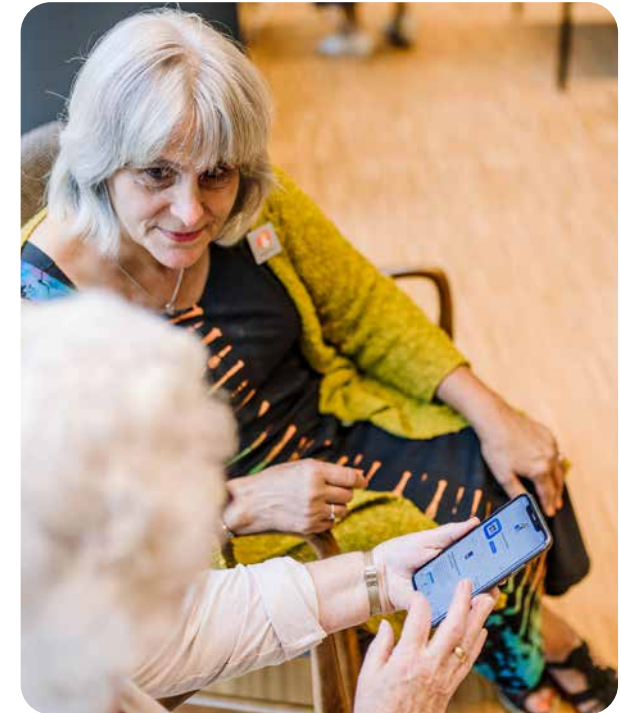
Bovendien kan iedereen zich blijven ontwikkelen door het bijwonen van lezingen en workshops over uiteen-

lopende onderwerpen die we, vaak samen met partners, organiseren. Ook de spreekuren (live, telefonisch of digitaal) over belastingaangifte, aardbevingsproblematiek en juridische zaken voorzien in een behoefte. Bij de activiteiten gaat het niet alleen om informeel leren; ook het sociale aspect is erg belangrijk. Neem de populaire handwerkcafés, waar deelnemers samen creatief bezig zijn, patronen uitwisselen, nieuwe technieken van elkaar leren en bijpraten. Een gezellige ochtend in ieders week. Ondanks de beperkende coronamaatregelen konden we in 2021 toch nog activiteiten voor volwassenen organiseren.

Op 1 november openden we in onze bibliotheken 9 Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) tegelijk, waardoor de teller in het Groningse ommeland nu op 10 IDO's staat. Mensen met vragen over online zakendoen met de overheid kunnen hier terecht voor hulp en advies. In de eerste twee maanden hielpen onze medewerkers en vrijwilligers al 500 vragenstellers, onder andere met het aanvragen van een QR-code of het maken van een online afspraak voor de booster. Waar nodig verwijzen we door naar lokale samenwerkingspartners, zoals zorg- en welzijnsorganisaties.

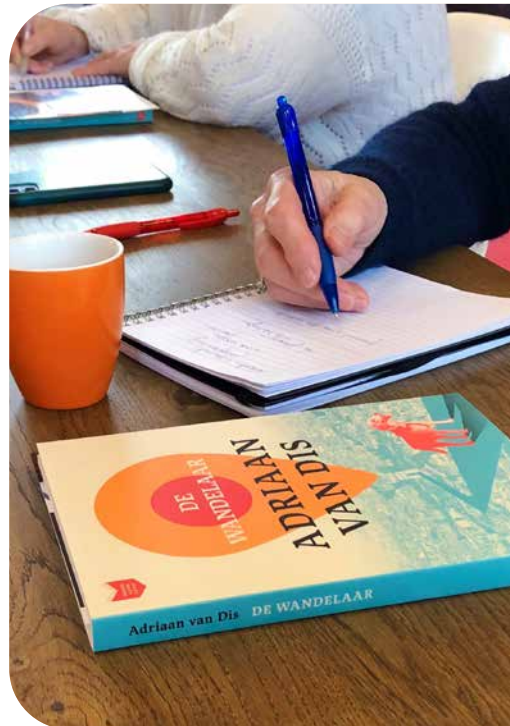

› *"In het Taalhuis in Bibliotheek Leek oefenen we niet alleen met lezen en schrijven, maar kijken we ook samen wat we nog meer kunnen doen. Dit jaar hielpen we twee deelnemers met het oefenen voor hun theorie-examen rijbewijs. Ze zijn allebei geslaagd!"*

Tineke, domeinspecialist bibliotheek

Inwoners komen natuurlijk ook naar de bibliotheek om materialen te lenen. Het aantal fysieke uitleningen is ten opzichte van 2020 licht gedaald door de sluiting van de bibliotheken tijdens de lockdowns, maar dit resulteerde wel in een stijging van het aantal reserveringen met 52%. Ook zijn er tijdens de lockdowns duizenden verrassingstassen aangevraagd, waardoor leden nieuwe genres en schrijvers ontdekten. Via onze afhaal- en bezorgservice kwamen de materialen bij de leden terecht. Dit alles zorgde wel voor logistieke druk. Door goed en slim samenwerken is het echter gelukt om alle materialen tijdig op de vestigingen en bij onze leden te krijgen. Ook vonden 241.845 e-books en 84.204 luisterboeken (inclusief Forum Groningen) in 2021 hun weg naar onze leden.

› “Bibliotheek Winsum was een van de bibliotheken waar in het kader van Nederland Leest een schrijfcafé werd georganiseerd. Het was een ontzettend gezellige ochtend. De deelnemers klikten zo goed met elkaar dat ze na de workshop vroegen of ze nog even mochten doorkletsen. Er werden adressen uitgewisseld en bedankt voor de fijne ochtend. De deelnemers waren blij met hun nieuwe contacten en met het feit dat er weer bijeenkomsten in de bibliotheek mogelijk waren. Zo goed om te horen.”

Birte, domeinspecialist bibliotheek

› “Ik ben dankbaar hoe u mij geholpen heeft, u had tijd voor mij. Dank u wel.”

een bezoeker van het IDO

› “Precies tussen twee lockdowns in kregen we de kans om tientallen medewerkers van het gemeentelijk werkbedrijf te vertellen over het (digi)taal cursusaanbod van de bibliotheek. We deden dat door middel van filmpjes, spel en korte workshops. Heel gezellig én met heerlijke koeken, gebakken door medewerkers van de bakkerij. De medewerkers waren heel divers: stoere mannen van afdeling Groen, mannen in hun schildersoveralls, de mensen van de schoonmaak, van de horeca, mensen die niet konden lezen of schrijven, óf die dat juist heel goed konden maar nog nooit een laptop hadden aangeraakt. Allemaal kwamen ze langs om te ontdekken wat de bibliotheek hen te bieden had. Behalve een mooie ervaring hebben we er een hoop aanmeldingen voor digitale lessen en taallessen aan overgehouden en krijgt het zeker een vervolg!”

*Esther, domeinspecialist
bibliotheek*

Buiten de bieb

Voor activiteiten die vanwege de lockdowns niet door konden gaan, zochten we een alternatief: online of in de buitenlucht. In die laatste categorie vielen de ontdekkingswandelingen. Dankzij samenwerking met Comité Joods Oorlogsmonument, Comité Stolpersteine Gemeente Stadskanaal, Groninger Archieven, Herdenkingscomité Stadskanaal '40-'45, Historische Vereniging Westerwolde, Staatsbosbeheer, Streekhistorisch Centrum Stadskanaal, Taalhuis,

Tourist Info Westerwolde, Veenkoloniaal Museum, Verhalen van Groningen en Wandelen in Westerwolde:

- ontwikkelden we een **escaperoute** voor gezinnen in Veendam (4,5 km)
- realiseerden we een **WOII herdenkingsroute** in Stadskanaal (5 km)
- ontdekten liefhebbers van geschiedenis middels een **luisterwandeling** de historie van Jipsinghuizen (6,5 en 9 km)
- verkenden wandelaars hun eigen grenzen en die van Vlagtwedde met **wandelcoach Eltjo** (5 km)

Ook vrijwilligers van het Taalhuis trokken er met hun taalmaatje(s) op uit, onder andere voor een tuinwandeling in de Week van Lezen en Schrijven, en voor een taalwandeling met het thema 'ontmoeting'.

Online

Steeds meer volwassenen ontdekken de online mogelijkheden van de bibliotheek. Mede door de lockdowns nam online een grote vlucht in 2020 en die trend zette door in 2021. Het aantal actieve e-book leden steeg ten opzichte van 2020 met 52% tot 14.470. Ook op **onze eigen app** krijgen we positieve reacties van gebruikers.

Vanwege de onzekere coronasituatie zetten we het hele jaar in op hybride programmering en schakelden onze medewerkers, gepokt en gemazeld door 2020,

zonodig soepel over naar volledig digitaal. Dit laatste gold onder andere voor de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen. We organiseerden een [Democratiequiz](#) via Facebook Live en namen 5 podcasts op over burgerinitiatieven ([Colourful Het Hogeland](#), [Woldijk](#) en [Dichter bij het verleden](#)). Ook plaatsten we van 3 tot en met 17 maart iedere dag op onze sociale media [korte video's](#) over de verkiezingen. In de video's werd de Stemwijzer als uitgangspunt genomen om over politiek te praten en uitleg te geven over de taal in de politiek. Aan de video's werd meegewerkt

door deelnemers en vrijwilligers van het Taalhuis, Taalhuisambassadeurs en onze samenwerkingspartners. Ze zijn ook gepubliceerd op het [Online Taalhuis](#) en ruim 1.000 keer bekeken.

[Boekeloere](#), de boekenclub van Biblionet Groningen op Facebook, heeft inmiddels 786 leden (een stijging van 35% ten opzichte van 2020) en samen lezen ze [Zo vergeefs is het niet](#), [Schokland](#), [Het Perenlied](#), [Het Maandagskind](#), [De Tussen-zus](#), [Leegland](#), [Het Fransche Gaatje](#), [De Wadden](#), [Ongekende liefde](#). We sloten af

met [De Wandelaar](#), het gratis boek van de campagne Nederland Leest. Tijdens deze [feestelijke online afsluiting](#) werden ook de winnaars van de schrijfwedstrijd 'Over de grens' bekendgemaakt. Hun verhalen zijn als [podcast](#) te beluisteren op ons Spotify-kanaal.

Verder konden bibliotheekleden het hele jaar gebruikmaken van de online trainingen van [GoodHabitz](#) en [Soofos](#). Zo konden ze zich ook tijdens de lockdowns blijven ontwikkelen, gewoon vanuit huis.

> "Het Perenlied sprak me niet zo aan, dus ik had het niet gelezen. Maar de interviews met de schrijvers aan het eind van de maand vind ik altijd leuk dus daar keek ik wel naar. Joost Oomen zat daar zo meestepend te vertellen over zijn boek en hoe hij in het leven staat, dat ik het daarna alsnog heb gelezen. Soms heb je even een zetje nodig."

Boekeloere fan Karin

De bibliotheek van het onderwijs

Inspireren en stimuleren

- klassikaal lenen
- inspireren

[meer in de bieb >](#)

Buiten de bieb

- opleiden
- Lekker lezen en meer

[meer buiten de bieb >](#)

- Nationale Voorleesdagen
- nieuwsbrieven

[meer online >](#)

Leren begint met lezen. Daarom werken we veel samen met het onderwijs, op alle niveaus. Samen met pedagogisch medewerkers, leerkrachten en docenten stimuleren we lezen, leesplezier en mediawijsheid bij leerlingen en studenten. Dit doen we onder andere via de Bibliotheek op school (zie de hoofdstukken 2 tot en met 4). Daarnaast leiden we pedagogisch medewerkers en leerkrachten op tot (voor)leescoördinator en organiseren we thematische inspiratiebijeenkomsten voor onderwijsprofessionals. Want het leesklimaat in een klas valt of staat met degene die er vóór staat.

In de bieb

In een wereld zonder corona ontvangen onze bibliotheken bijna wekelijks een klas. Samen met de juf of meester ontdekken de leerlingen de bieb en wat ze er allemaal kunnen doen. Ook bieden we de mogelijkheid tot **klassikaal lenen**, waarbij groepjes leerlingen samen met een leerkracht naar de bibliotheek komen om voor de hele klas boeken uit te zoeken.

In 2021 organiseerden we samen met **IVN** en **K&C 3 inspiratiebijeenkomsten** in aanloop naar de Kinderboekenweek, op anderhalve meter afstand. 150 leerkrachten van basisscholen uit de hele provincie luisterden naar de presentatie van schrijfster Bibi Dumon Tak en gingen daarna zelf aan de slag met creatieve verwerkingsopdrachten.

Buiten de bieb

Een leerkracht of docent die zelf graag leest, heeft in de klas vaak ook meer aandacht voor lezen en leesplezier. En dit hangt positief samen met de leesvaardigheid van leerlingen. Een gunstig leesklimaat in de klas versterkt hun intrinsieke leesmotivatie: het lezen voor het plezier en persoonlijke betekenis. Door de competenties van onderwijsprofessionals te versterken, dragen we vanuit de bibliotheek ook indirect bij aan het creëren van een vruchtbaar leesklimaat. In 2021 leidden

we 28 leerkrachten en pedagogisch medewerkers op tot (voor)leescoördinator.

Voor mbo Kluiverboom organiseerden we docentenbijeenkomsten met stadsdichter Myron Hamming, taaldeskundige Olav Vos en journaliste/schrijfster Lidewijde Paris.

Daarnaast verkennen we samen met de pabo's van Hanzehogeschool Groningen en NHL Stenden hoe we de opleiders van de toekomst kunnen inspireren, zodat er straks voor elke klas een enthousiaste leesbevorderaar staat. In 2021 gaven we onder andere voorlichting over de Bibliotheek op school en organiseerden we een docentenbijeenkomst.

Samen met Biblionet Drenthe organiseerden we in oktober de inspiratiebijeenkomst 'Lezen schoolbreed inzetten' voor 50 deelnemers. Een maand later organiseerden we samen met Forum

Groningen, Fers en Biblionet Drenthe de bijeenkomst 'Lekker lezen en meer' waar Karin Haar, Joanneke Prenger en Manon Sikkel 150 leerkrachten en leesconsulenten bijpraatten over leesbevordering en leesplezier.

› *“Wat voor mij een groot succes was, was de inspiratiebijeenkomst voor collega's. Na afloop vertrokken alle docenten – ook die van de zaakvakken – met een jeugdboek, met de belofte om het te lezen en te verwerken in hun vakcolleges. Sindsdien is een aantal van hen voor onze schoolkrant door studenten geïnterviewd over het boek en wat ze ermee gedaan hebben.”*

*Klaske Heida, docent-onderzoeker
NHL Stenden*

Online

Vanwege de coronamaatregelen kon een aantal inspiratiebijeenkomsten voor het onderwijs niet doorgaan, waaronder die voor de Nationale Voorleesdagen. Als alternatief maakten we een mail en een webpagina met filmpjes, liedjes en knutselopdrachten over het Prentenboek van het Jaar 'Coco kan het' ([zie pagina 9](#)). Ook versturen we regelmatig nieuwsbrieven naar scholen met de Bibliotheek op school over de laatste ontwikkelingen en inzichten op het gebied van leesbevordering en leesplezier.

De bibliotheek van de samenleving

Samenwerken en kansen creëren

In de bieb

- Taallab • Ezone
- Biebgeeks • Buurtbakkie

[meer in de bieb >](#)

Buiten de bieb

- Blic VR
- smartphonefotografie

[meer buiten de bieb >](#)

Online

- Digitale Academie
- Wonen in de toekomst

[meer online >](#)

Biblionet Groningen werkt graag en veel samen.

Met lokale en regionale partners, op provinciaal en landelijk niveau en zelfs in Europees verband. Waar onze dienstverlening elkaar aanvult creëren we kansen en bereiken we nieuwe doelgroepen. We nodigen iedereen uit om de bibliotheek als podium en werkplaats te gebruiken. Samen creëren we een bibliotheek die beter dan ooit aansluit op de behoeften van de inwoners. Ook in 2021 hebben we samen met partners nieuwe activiteiten ontwikkeld.

In de bieb

In oktober startte in Bibliotheek Veendam het **Taallab**, een samenwerking tussen de Multiculturele Vrouwen Veendam en de

bibliotheek. Het Taallab is er voor kinderen uit groep 7/8 die wat extra's willen op het gebied van taal en lezen. In 8 bijeenkomsten verbeterden ze middels een escaperoom, theaterlezen, het maken van een **podcast** en creatief schrijven hun leesvaardigheid en woordbegrip.

In Bibliotheek Hoogezand werken lokale welzijnspartners en de bibliotheek samen

in Ezone. Met Ezone dagen we jongeren met een niet-Nederlandse achtergrond uit om hun taalvaardigheid en woordenschat te vergroten. In november was het thema 'Eten zonder grenzen' (dat eindigde bij de plaatselijke oliebollenkraam) en in december werd er een spannend verhaal gelezen waarna de jongeren discussieerden over de inhoud en mogelijke plotontwikkelingen.

Voor jongeren startten we in samenwerking met Jimmy's Appingedam een activiteit rondom tabletop role-playing games. Aanvankelijk speelde een klein groepje de games in de bibliotheek en maakten ze ook zelf spelfiguren. Na verloop van tijd werd de samenwerking uitgebreid met Press Start Games en ontstond er een actieve community: Biebgeeks. Om de week spelen op vrijdagavond maximaal 20 deelnemers met elkaar, variërend in leeftijd van 16 tot 46. Ze zijn inmiddels ook betrokken bij de

programmering. Er is al eens een 'gewone' spelletjesavond georganiseerd en deelnemers konden rond Halloween verkleed naar de game avond komen.

In Stadskanaal is de samenwerking met het Streekhistorisch Centrum (SHC) geïntensiveerd. Vanwege de anderhalve meter regel was er in het pand van het SHC te weinig ruimte voor hun zondagmiddagprogramma. **Vooruitlopend op de gezamenlijke huisvesting** werden de lezingen verplaatst naar Bibliotheek Stadskanaal. Toen groepsactiviteiten ook niet meer waren toegestaan, gingen we samen online; zo werd onder andere een **lezing over Etty Hillesum** live uitgezonden via de Facebookpagina van Bibliotheek Stadskanaal én die van het SHC.

In oktober was de feestelijke eerste bijeenkomst van **Buurtbakkie in de bieb**, een initiatief van Bibliotheek Grootegast, het Hooge Heem, gemeente Westerkwartier, Sociaal Werk de Schans, en Wold en Waard.

Tijdens het Buurtbakkie gaat het om contact met de ander, ergens bij horen, een plek hebben waar je naar toe kunt en waar je meedoet. De organiserende partij en zijn er wekelijks bij voor een praatje.

Samen met Veiligheidsregio Groningen organiseerden we **activiteiten over brandveiligheid** aan de hand van het boekje Lappa PIEP! De brandweer opende met gillende sirenes de Kinderboekenweek in Bibliotheek Pekela. Terwijl de kinderen naar het verhaal luisterden, kregen de ouders voorlichting over brandveiligheid.

De brandweer bezocht 3 bibliotheken voordat we de tournee vanwege nieuwe coronamaatregelen moesten afbreken. In 2022 wordt de schade ingehaald!

In gemeente Het Hogeland werkt de bibliotheek op verschillende gebieden samen met welzijnsorganisatie Mensenwerk. De ene keer faciliterend, zoals voor de belastingspreekuren en de informatiebijeenkomsten over zorgverzekering en zorgtoeslagen. De andere keer meer aanvullend, zoals bij de warme doorverwijzing van complexe vragen tijdens de wekelijks IDO-spreekuren.

Een samenwerking in Europees verband was het [Readr Paviljoen](#) in Bibliotheek Veendam, waarmee we onderdeel werden van het [Sloveense Readr initiatief](#).

Buiten de bieb

Biblionet Groningen werkt aan het voorkomen en terugdringen van laaggeletterdheid, maar levert ook een bijdrage aan het vergroten van de bewustwording over dit onderwerp. Vanuit de POI introduceerden we in 2021 [Blic VR](#), een training voor professionals over het begrijpen en herkennen van laaggeletterdheid. Via deze professionals hopen we vervolgens meer laaggeletterden die Nederlands als eerste taal hebben (NT1) te kunnen bereiken en meer verwijzingen naar de Taalhuizen te bewerkstelligen. Blic VR is mede mogelijk gemaakt door Provincie Groningen,

› “Een fijne samenwerking met Blic VR binnen ons programma Zorg voor Basisvaardigheden! De VR-bril is naast leerzaam ook leuk. Voor ons lag de nadruk vooral op het gesprek erna met de deelnemers. De interactie en het delen van kennis en ervaring was enorm waardevol en werd door alle aanwezigen erg gewaardeerd!”

Alette Snijder, Healthy Ageing Network Northern Netherlands (HANNN)

Tel mee met Taal en het provinciaal bondgenootschap Werken aan geletterdheid. In 12 proeftuinen maakten al 280 deelnemers kennis met Blic VR.

Een daverend succes buiten de muren van de bibliotheek was ‘Escape from the Clockstede’, een gezamenlijk initiatief van Acantus, De Badde, Biblionet Groningen,

Compaen, Pekela Actief! Sociaal Werk Oldambt en Welzijn Westerwolde. In de zomer losten 200 kinderen uit Pekela de escaperoom op ('Vind het kunstgebit van Tante Truus') en werden daarna getraceerd op ijs. Eveneens in samenwerking met Sociaal werk Oldambt organiseerde Bibliotheek Winschoten de cursus Klik& Tik in de Scheldeflat voor bewoners die niet naar de bibliotheek kunnen komen en niet of nauwelijks met de computer of tablet kunnen werken.

IVN-bestuurslid en fotograaf Andre Dümmer organiseerde met Bibliotheek Ter Apel twee workshops 'Smartphonefotografie in de natuur', waar zo'n 60 kinderen aan meededen. **Het resultaat werd geëxposeerd** in de bibliotheek. Door deze expositie raakten volwassen bezoekers zo enthousiast, dat Dümmer vervolgens ook een cursus smartphonefotografie voor volwassenen in en buiten de bibliotheek organiseerde.

Online

In de **Digitale Academie Noord-Nederland** (DANN) werken we samen met de Hanzehogeschool Groningen, Noorderpoort en Rijksuniversiteit Groningen. DANN is het platform waar alle opleidingen digitale vaardigheden uit Noord-Nederland een plek kunnen krijgen. Dankzij de Digitale Academie kunnen inwoners, werkenden en werkzoekenden op verschillende niveaus hun digitale vaardigheden vergroten en zich een leven lang digitaal blijven ontwikkelen.

Met woningcorporatie Acantus werkten we samen aan digitale vaardigheden en 21st century skills van kinderen en jongeren. Begin 2021 daagden **de woningcorporatie en BiebLab** hen uit om mee te denken over het wonen van de toekomst. 84 deelnemers bouwden in Minecraft de prachtigste woningen. Winnaar Evan kreeg een prijs en mocht ook de eerste steen leggen van een nieuwbouwproject van Acantus.

Kijk voor meer informatie over samenwerken én inspirerende verhalen op www.sleutelvandebieb.nl

De bibliotheek in cijfers

75.895 leden
697.995 bezoekers
1.033.693 uitleningen
in vestigingen

164 medewerkers
819 vrijwilligers
34 bibliotheken
8 afhaalpunten
39.040 kratten met
boeken vervoerd
234.555 reserveringen
en verrassingstassen

8.387 Facebookvrienden, 2.327 volgers
via LinkedIn, 20.584 volgers op TikTok,
op Instagram 3.827 en 4.680 op Twitter
14.252 telefoontjes naar de klantenservice
5.958 e-mails aan de klantenservice

241.845 e-books en 84.204 luisterboeken
(in de hele provincie Groningen)
1.379 activiteiten in de bibliotheek (en nog meer
online, telefonisch of buiten de bibliotheek)

Aantal bibliotheken
geopend door
de koningin: 1
(Hoogezand)

Provincie Groningen

Het Hogeland

4	4
101.892	37
	32

Eemsdelta

5	3
66.489	34
	23

Westerkwartier

7	4
118.418	22
	33

Oldambt

3	1
59.288	23
	21

Midden-Groningen

6	3
127.123	28
1	21

Pekela

1	
18.247	
1	
1	
1	

Westerwolde

4	
65.645	
2	
8	
15	

Veendam

1	
71.438	
1	
1	
11	
19	

Stadskanaal

3	1
69.455	20
1	14

Vestingen: 34	Taalhuizen: 20
Bezoekers: 697.995	de Bibliotheek op School: 187 (inclusief 2 pabo en 1 mbo)
eLAB's: 3	BoekStart in de kinderopvang: 179

